

Memoranda padomes deleģēto pārstāvju ziņojumi:
Latvijas pilsoņu pārstāvis dalībai Konferencēs par
Eiropas nākotni formātā - plenārsēdēs

K.Zonberga

Konkursa prasības:

Dalība plenārsēdēs – plānots, ka līdz 2022.gada martam (ieskaitot), 5-6 plenārsēdes (tika pagarināts līdz 09.05.2022, kopumā 7 plenārsesijas + noslēguma sesija);

- 1) divvirziena komunikācijas pieredze un spējas, t.sk., praktiskā pieredze plašāku viedokļu uzklaušīšanā Latvijā un izmantošanā Konferencē, tāpat arī atgriezeniskās saites nodrošināšanā un
- 2) izpratne par veicamo darbību un iespējamām prioritātēm.

Paveiktais - sēdes

Plenārsēdes:

1 attālinātā formātā;
6 klātienē.

Papildus:

Dalība **darba grupas** sēdēs pirms katras plenārsēdes 1-2x;

Pilsoņu komponentes tikšanās – parasti 1 reize attālināti pirms katras plenārsēdes
+ 1 tikšanās tieši pirms plenārsēdes, 1 tikšanās pēc plenārsēdes;

Neformālās **tīklošanās ar nacionālo paneļu pārstāvjiem**;

Pārstāvju no Latvijas tīklošanās organizēšana un tikšanās.

Paveiktais - komunikācija

- Dalība diskusijās;
- Interviju sniegšana;
- Aicinājumi NVO rīkot pasākumus un iesniegt viedokļus platformā + Konferences norises skaidrošanas aktivitātes;
- Aicinājums NVO pirms plenārsēdēm sniegt viedokli;
- Informēšana par pausto viedokli;
- Latvijas priekšlikumu prezentēšana plenārsesijā un darba grupas sēdēs.

Latvijas ideju esence

Apkopojot nacionālo pasākumu rezultātus, Latvijā tika izvirzīti vairāk kā 300 priekšlikumi Eiropas nākotnei, kurus varētu sagrupēt sešos tematisko blokos.

Pirmais: **Taisnīga un vienlīdzīga Eiropa**, kas galvenokārt saistās ar vienotiem standartiem, arī jomās, kuras ir pašu dalībvalstu kompetencē. Tāpat izvirzīti priekšlikumi stingrākai uzraudzībai no ES par standartu ievērošanu dalībvalstīs.

Otrais bloks: **Nevienlīdzības mazināšana kā horizontālā prioritāte**. Iedzīvotāji to cieši sasaista arī ar **līdzdalības veicināšanu**, kas ir trešais bloks, jo, ja cilvēkam nav apmierinātas pamatvajadzības, tas neiesaistīsies kopienās un līdzdalības procesos. Nepieciešams veicināt iedzīvotāju iesaisti, veidojot jaunus iekļaujošākus līdzdalības instrumentus, kā arī pilsonisko izglītību visās vecuma grupās.

Ceturtais bloks ir **Ekonomikas stiprināšana**, kurā Latvijas iedzīvotāji aicina problēmas risināt ar jaunām pieejām, kā piemēram minot, atbalstu sociālajām inovācijām, sociāli atbildīgu iepirkumu sistēmas ieviešanu, mērķētas atbalsta programmas uzņēmējdarbības uzsākšanai dažādām mērķa grupām, tai skaitā jauniešiem un cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Tāpat priekšlikumos izskanēja aicinājums attīstīt viedos ciemus.

Piektais bloks: **Drošība**. Iedzīvotāji aicina izvērtēt dalībvalstu spēju reaģēt krīzē un pārvarēt krīzes, ņemot par pamatu pēdējo gadu krīžu pieredzes. Drošības kontekstā Latvijā iedzīvotāji aicina stiprināt ārējās robežas, sabiedrības noturības spēju un cīnīties pret dezinformāciju.

Sestais bloks: **Eiropa pasaulē**, kur vēlos citēt vienā no pasākumiem izskanējušo priekšlikumu. Citēju: Eiropas Savienībai no magnēta ir jāklūst par attīstības un demokrātijas motoru, plašāk pasaulē nesot tās vērtības, ko ikdienā aizstāvam Eiropas Savienībā, tādā veidā stiprinot Eiropas Savienības lomu globālā mērogā.

Komentāri un priekšlikumi par līdźdalības procesiem

Priekšlikumos iekļautas dažādas aktivitātes, kā turpmāk uzturēt dialogu ar iedzīvotājiem, kā piemēram, organizējot tematiskas konferences, veidojot dažādas platformas viedokļu izteikšanai un citas svarīgas aktivitātes, lai Konference neklūtu par vienreizēju pasākumu, kad tiek iesaistīti iedzīvotāji plašās debatēs.

Tāču ne mazāk svarīgi ir iesaistīt un stiprināt arī pilsonisko un sociālo dialogu, kas veido tiltiņu starp lēmumu pieņemējiem un iedzīvotājiem ikdienā. Tāpat pilsoniskais dialogs var nodrošināt, ka lēmumu pieņemējiem tiek nodotas dažādu sociālo grupu, tai skaitā mazākaizsargāto, vajadzības un iespējamie risinājumi.

Tāpat **pilsoniskais dialogs** var nodrošināt, ka lēmumu pieņemējiem tiek nodotas dažādu sociālo grupu, tai skaitā mazākaizsargāto, vajadzības un iespējamie risinājumi.

Lobēšanas atklātības regulējums netika iekļauts priekšlikumos, lai gan ziņojumā no digitālās platformas tam ir veltīta atsevišķa sadaļa.

Darba grupa «Vērtības, tiesības, tiesiskums, drošība»

Latvijas iedzīvotāji jau 2018.gada, gan arī 2021.gada konsultācijās par Eiropas nākotni pauda bažas par drošību Eiropā. Un aicināja stiprināt ārējās robežas, sabiedrības noturības spēju un cīnīties pret dezinformāciju.

Latvijas nacionālajos pasākumos tika izteikti priekšlikumi vairāku mehānismu izveidei vai to stiprināšanai, ja tie jau ir izveidoti, un tie ir:

- mehānismi sabiedrības pašorganizēšanās stiprināšanai un sociālās noturības veidošanai;
- civilās aizsardzības infrastruktūras;
- krīzes vadības sistēmas;

Un

- Cīņa pret dezinformāciju un kiberdraudiem, kā arī drošas informatīvās telpas veidošana.

Iesūtītā redakcija ziņojumam

Issues widely discussed at the Multilingual Digital Platform report, working group and plenary, yet missing from the Proposals:

There are suggestions (a whole subchapter) to enhance the regulation and transparency of lobbying and preventing corruption, completely missing from the Proposals. The importance of this topic should be visible in the Proposals.

Editorial text: EU could develop mechanisms and means to protect democratic values by enhancing regulation and transparency of lobbying, tackling corruption and strengthening civil society.

Calls for an inclusive society, not only in terms of access to the labour market, but with special attention to gender equality, protection of rights of people with disabilities, elderly, LGBTIQ and others.

Editorial text: EU could strengthen inclusive and cohesive society that is based on common EU values.

The war in Ukraine confirms that security must be one of the European Union's priorities, Proposals should include concrete steps to strengthen European security, mostly, to strengthen societal resilience.

Editorial text: EU could develop and improve mechanisms aimed increasing social resilience, improving civil protection infrastructure and crisis management systems.

Atgriezeniskā saite

- Atgriezeniskā saite dalībniekiem – **pasākums 2.decembrī Briselē**
- LPA **iesaistīto personu** (diskusiju rīkotāji un pārstāvji no Latvijas) **aptauja par konferences norisi un rezultātiem.**

Pieejama šeit:

https://nvo.lv/uploads/konferences_par_eiropas_nakotni_konsultaciju_process_2022_lpa.pdf

Kopsavēlums: atzinīgi tiek vērtēta sākotnējā šī procesa iecere, tomēr tās realizācija novērtēta izteikti kritiski. Galvenokārt norādīts uz procesa komplicētību, nepārskatāmību, arī sasteigtību un atgriezeniskās saiknes trūkumu. Līdz ar to procesa dalībniekiem nav pārliecības, ka līdzdalībai bijusi jebkāda ietekme uz ES lēmumu pieņemšanu. Tai pat laikā šādu un līdzīgu pasākumu turpmāka nepieciešamība tiek vērtēta pozitīvi, vienlaikus norādot, ka īstenošanas procesam jābūt strukturētākam, pārskatāmam, kā arī tam nepieciešams atvēlēt pietiekami laika.

Secinājumi

Konference var kalpot kā mācība – organizatoriem, dalībniekiem, nacionālo pasākumu rīkotājiem, jo rīkot diskusijas ar plašu sabiedrību, it īpaši mēģinot sasniegt to sabiedrības daļu, kas ikdienā nav ieinteresēti ne līdzdalības procesā, ne Eiropas Savienības jautājumos, turklāt pandēmijas ierobežojumu fonā, ir liels izaicinājums un mācība, kā tomēr sabiedrības iesaisti nodrošināt.

Konference var kalpot kā bāze vai iemesls sabiedrības līdzdalības veicināšanai Latvijā. Jeb svarīgs ir ne tikai rezultāts, bet arī pats līdzdalības process. Un Latvijas gadījumā mēs kopīgi varam veicināt sabiedrības iesaisti lēmumu pieņemšanas procesā, tai skaitā, par ES jautājumiem.

Iedzīvotāju balsij ir jābūt nozīmei jeb izteiktajiem iedzīvotāju viedokļiem nebūtu jāpazūd - diskusiju apkopojumi var tikt izmantoti arī citos procesos un formātos, tai skaitā nacionālās politikas plānošanā un veidošanā, un Latvijas nacionālās pozīcijas veidošanā.

Būtiskākie klupšanas akmeņi:

- dalībvalstu atšķirīgās konsultāciju tradīcijas un nevēlēšanās tās respektēt;
- elastīguma un radošas pieejas trūkums;
- sasteigts un neskaidrs process.